

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Гуманітарно-педагогічний факультет
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Ірина САВИЦЬКА
2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри психології
Протокол № 10 від «20» травня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри
Ірина МАРТИНЮК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Психологія»
Ірина МАРТИНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітня програма: Психологія

Факультет (ІНІ): гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри психології, к. психол. н. Валентина Теслюк

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь ступінь		
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Освітня програма	«Психологія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	-
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	4
Семестр	8	5
Лекційні заняття	20	6
Практичні, семінарські заняття	20	6
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	80	108
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, проблем спілкування та взаємодії людей в різних соціальних структурах.

Завдання: озброїти знаннями про закономірності керівництва: владу й особистий вплив керівника, закономірності стилів управління, прийняття управлінських рішень, психологію управління колективом, закономірності динаміки малої соціальної групи та її структуру, психологічні феномени у малих та великих соціальних групах, особливості ділового спілкування та шляхи врегулювання конфліктних ситуацій, специфіку гендерних особливостей членів колективу та їх урахування у професійній діяльності; розвивати вміння обирати та коригувати стиль управління в залежності від завдань, що стоять перед організацією, ефективно керувати трудовим колективом, використовувати навички ділового спілкування та врегулювати конфліктні ситуації, враховувати специфіку статевої особливості членів колективу у професійній діяльності, працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії, здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети тощо.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність вирізняти й аналізувати психічні явища, їх види, властивості й закономірності, добирати методи їх вивчення й розвитку;

загальні компетентності (ЗК):

- у застосуванні набутих знань із психології управління у практичних ситуаціях (ЗК1);
- розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності та її предметної сфери (ЗК2);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями із психології управління (ЗК4);
- здатність критично оцінювати інформацію, що стосується психології управління (ЗК5);
- здатність приймати обґрунтовані рішення щодо підбору методу дослідження (ЗК6);
- здатність працювати в команді, розв'язуючи навчальні завдання (ЗК9);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку психології як науки, її місця у загальній системі наукових та практичних знань людства (ЗК11);

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології управління (СК1);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (СК3);
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (СК4);
- здатність здійснювати просвітницьку роботу щодо природи та функціонування психологічних аспектів управлінських відносин (СК9);
- здатність дотримуватися норм професійної етики у застосуванні методів дослідження психологічних аспектів управлінських відносин (СК10);
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК11).

Програмні результати навчальної дисципліни:

- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПРН2);
- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (ПРН4);
- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН5);
- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки (ПРН7);
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН10);
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13);
- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14);
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН16).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЇ. ПСИХОЛОГІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ТА КЕРІВНИКА														
Тема 1. Загальні засади психології управління	1	12	2	2			8							
Тема 2. Розвиток управлінської думки в Україні	2	12	2	2			8							
Тема 3. Психологія особистості та організації в управлінні	3	12	2	2			8							
Тема 4. Роль керівника у формуванні колективу	4	12	2	2			8							
Тема 5. Влада і лідерство	5	12	2	2			8							
Разом за змістовим модулем 1	5	60	10	10			40							
Змістовий модуль 2. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ. ПСИХОЛОГІЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ														
Тема 6. Сучасні теорії мотивації праці	6	12	2	2			8							
Тема 7. Психічне	7	12	2	2			8							

здоров'я													
Тема 8. Психологія управління конфліктами	8	12	2	2			8						
Тема 9. Психологія ділового спілкування	9	12	2	2			8						
Тема 10. Тактичні прийоми на переговорах. Типи співрозмовників	10	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 2	5	60	10	10			40						
Усього годин	10	120	20	20			80						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади психології управління	2
2	Розвиток управлінської думки в Україні	2
3	Психологія особистості та організації в управлінні	2
4	Роль керівника у формуванні колективу	2
5	Влада і лідерство	2
6	Сучасні теорії мотивації праці	2
7	Психічне здоров'я	2
8	Психологія управління конфліктами	2
9	Психологія ділового спілкування	2
10	Тактичні прийоми на переговорах. Типи співрозмовників	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія управління як галузь психології. Психологія трудового колективу та керівника.	40
2	Психічне здоров'я та управління конфліктами. Психологія ділового спілкування.	40

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод демонстрації);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти,	Оцінка національна за результатами складання	
бали	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Психологія управління» (на навчальному порталі НУБіП України elearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3719>).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ-Львів: Сполом, 2011. 216 с.
2. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ: Наук. світ, 2009. 268 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. Київ: Академвидав, 2003. 568 с.
4. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с.
5. Войтович М.В. Психологічні основи розв'язання управлінських конфліктів в освітніх закладах. *Управління закладами середньої освіти психологічні аспекти*. Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2001. С. 129-149.
6. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: навч. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 180с.
7. Карамушка Л.М. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень. *Проблеми загальної та педагогічної психології*. 2002. Т. 4. Ч. 1. С. 90-95.
8. Коваль А.Е. Ділове спілкування: навч. посіб. Київ: Либідь, 1992. 280 с.
9. Коломінський Н. Стиль поведінки керівника в конфліктній ситуації: діагностування та шляхи оптимізації. *Освіта і управління*. 1998. Т. 2. № 1. С. 91-95.
10. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / В.С. Лозниця. Київ: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
11. Мельник Л.П. Психологія управління: курс лекцій. 2-ге вид. Київ: МАУП, 2002. 176 с.
12. Омельченко Л.М. Конфлікти в організаціях: методичні рекомендації для керівників аграрної галузі. Київ: НУБіП, 2009. 64 с.
13. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Khodakivskiy_Yevhen/Psykholohiia_upravlinnia.pdf?PHPSESSID=57ef1dff011b70b1c6192a4a28340500 (дата звернення 10.05.2024р.).
14. Ходаківський Є. І. Психологія управління: підручник. 5-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 492 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf (дата звернення 10.05.2024р.).
15. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna (дата звернення 10.05.2024р.).